

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI
Consell Social

Discurs de la presa de possessió del Sr. Josep Poblet Tous com a
president del Consell Social de la Universitat Rovira i Virgili
16 de gener de 2023

[Envoltada en una fina paradoxa, que reflecteix el subtil esperit que la va dictar, la bella sentència del matemàtic i físic Pascal expressa una profunda realitat: "el cor té raons que la raó no comprèn." I aquestes raons del cor són les que inspiren els humans en les seves accions, conscientment o inconscientment, amb molta més freqüència de la que un mateix arriba a advertir.]

Senyores i senyors, aquest és el meu cas en assumir la responsabilitat de presidir el Consell Social de la nostra universitat. I he volgut palesar-ho emprant el fragment inicial del discurs que ara fa 75 anys va pronunciar l'insigne catedràtic Antoni Torroja i Miret quan es va incorporar a la Reial Acadèmia de Ciències Exactes, Físiques i Naturals, al desembre de 1947. Fill adoptiu de Vila-seca, d'on era la seva mare; rector de la Universitat de Barcelona, i personalitat que dona nom al grup escolar on jo vaig aprendre les meves primeres lletres. Endemés, fou germà del no menys insigne Eduard Torroja i Miret, enginyer de camins, canals i ports, implicat en la construcció de les grans infraestructures hidràuliques de l'Alta Ribagorça on, fins i tot, va bastir la bonica església del Pont de Suert, que tan bons records li porta a la meva esposa.

Ja veuen, doncs, que a aquestes alçades del camí hi ha més cor que raons. I encara una coincidència que avui ve a tomb: la URV va entrar a casa nostra a través del meu germà Pere, quan va ser nomenat pel conseller Josep Laporte responsable del projecte de creació de la nostra universitat, l'any 1991.

Tanmateix, també hi ha d'haver raons. Els meus setze anys, dividits en dues etapes, com a membre del Consell Social; el fet que, precisament sent alcalde, vaig promoure a Vila-seca el campus universitari que acull la Facultat de Turisme i Geografia i el Parc Científic i Tecnològic del Turisme i de l'Oci de Catalunya, i l'aliança estratègica amb el món del coneixement, impulsada des de la Diputació de Tarragona entre els anys 2007 i 2019, quan en vaig ser president, vull pensar que són fets rellevants que ens porten a rebre avui la confiança de la nostra societat, del Govern de Catalunya i de la mateixa universitat.

Així, doncs, a proposta del conseller de Recerca i Universitats, l'Honorable Senyor Joaquim Nadal, el Govern de Catalunya ha volgut nomenar-me per exercir i liderar la missió atribuïda per llei al Consell Social: ser l'òrgan de participació i representació de la societat en la Universitat.

Per fer-ho possible parteixo d'una posició que valoro molt, ja que tant el rector com les diverses instàncies i persones consultades han donat la conformitat a la meva designació. És un gran honor, que agraeixo, però també una gran responsabilitat que m'obliga enormement i que no puc ni vull decebre. Correspondré, doncs, a aquest preuat consens amb el compromís ferm en l'exercici de la responsabilitat encomanada. Gràcies, benvolgut conseller!

El rector Pallarès, el Consell de Govern, el Claustre i tota la comunitat universitària —amb la qual em reuniré durant les properes setmanes—, em tenen i em tindran al seu costat en tot i per a tot. Aprofito l'avinencesa per felicitar-vos públicament, ben de cor, per la recent confiança obtinguda en escollir la persona que havia de conduir la nostra universitat. L'enhorabona! Així mateix, felicito amb idèntica convicció els rectors que, en els darrers trenta anys, han assumit la mateixa responsabilitat per dur-nos fins a on ara som. De fet, els confesso que, en aquest discurs, s'hi expliciten idees-força que he extret de tots ells, com a mostra fefaent del meu reconeixement envers la seva tasca i de la meva voluntat de sumar.

Distingides amigues i distingits amics, la feina del Consell Social ha d'orientar-se en dues direccions: que la Universitat continuï treballant per l'interès de la societat, i que la societat se senti plenament compromesa amb la seva universitat. Aquesta és la prioritat del Consell Social, a la qual es va dedicar amb encert, bonhomia i senzillesa el nostre estimat amic Joan Pedrerol, que ens deixà al novembre del 2021, al que dedico el meu emocionat record. Gràcies, Joan, pel teu treball i estima a la nostra universitat!

El meu reconeixement també a tots els presidents que m'han precedit i, molt especialment, a l'actual, el bon amic Joan Enric Carreres, en funcions des de fa més d'un any, el qual ha sabut fer imperceptible per a tothom aquesta interinitat, dedicant-se a la seva responsabilitat de manera intensa i efectiva. Joan Enric, rep el meu sincer afecte i el de tots els membres del Consell Social per la teva entrega de tants anys i, sobretot, d'aquesta darrera etapa. Moltes gràcies!

Tornant a les funcions del Consell Social, ha de contrastar i constatar que el programa de govern de la Universitat es fa realitat. Ha d'avaluar els progressos de la planificació estratègica vigent, tant la de la Universitat, com la del Consell Social, sempre d'acord amb el rector i el Consell de Govern. En el cas del Consell Social, cal definir-ne un de nou que actualitzi els objectius que volem assolir. L'opció triada per la nostra universitat és la formació de professionals i la generació de coneixement. Per això, davant dels canvis de tot

ordre que la societat ha experimentat, el Consell Social ha de tenir molt clar el pla estratègic. En conseqüència, ens caldrà reflexionar sobre estructura, organització, serveis, docència, recerca, recursos humans, captació de recursos econòmics i establir-ne les prioritats. Però també ens caldrà esperonar la societat. Una primera constatació és que *només s'utilitza allò que es coneix i que fa servei*, i el Consell Social és poc conegut per la nostra societat. I una segona és que *per potenciar l'efectivitat i promocionar l'actuació de la Universitat, cal que la societat hi estigui plenament implicada, que la conegui, que l'estimi, que la valori i que hi pugui dir la seva*.

Estimat conseller, la relació del Consell Social amb el Govern de la Generalitat es fonamenta en la col·laboració lleial i en la demanda d'un finançament just per a la nostra universitat, que és el mateix que dir per a la nostra societat. I en aquesta defensa hi ha d'haver una dualitat indestriable que es complementi:

- El rector i el Consell de Govern defensen la Universitat des de la Universitat.
- El president i el Consell Social defensen la Universitat des de la societat.

La Universitat Rovira i Virgili és, al meu parer, un dels elements vertebradors més importants de la nostra organització social, econòmica i cultural. Ho és perquè té una clara vocació de servei a la regió a la qual pertany, de desenvolupar el que ja som i d'ajudar a fer possible el que volem i al que tenim dret a aspirar: construir un futur millor. Per fer-ho cal formar les capes més àmplies de la població perquè esdevinguin llavor de progrés i de millora social. En aquest sentit, vull fer un elogi al nostre professorat, que és l'element essencial en aquesta missió.

Cal que la nostra universitat arribi arreu, que tothom hi pugui accedir, si és la seva voluntat i compleix els requisits exigits, ja que la universitat ha de ser garantia d'equitat i ha de valorar les persones per les seves capacitats i no pel seu origen. La universitat ha de generar talent, però també n'ha d'atraure, no es pot tancar en si mateixa, ha d'enriquir el seu entorn i enriquir-se del món en la seva globalitat.

Des de la Catalunya meridional, la URV ha de ser un referent en conceptes com *formació, coneixement i saviesa* dins un progrés basat en la llibertat, la pau, la justícia i la solidaritat. Som la universitat de la nostra terra, que s'ha guanyat un reconeixement nacional i una excel·lència internacional.

La URV ha estat reconeguda a Catalunya, a l'Estat i al món per la qualitat i la competència de les persones que s'hi han titulat i per l'impacte de la seva investigació. La Unió Europea i l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), ens situen com a referent d'universitat investigadora i compromesa en el desenvolupament de la seva

regió. Aquesta posició ha de ser irrenunciable en els propers anys. I així, quan ens calgui afrontar els grans reptes de futur com el recanvi generacional, el model educatiu o el canvi de les metodologies docents convencionals, no ens ha de tremolar el pols ni hem de témer les dificultats.

Hem d'impulsar, com a mínim, en els diversos àmbits de coneixement una línia de recerca aglutinadora i potent, que esdevingui referent entre les principals universitats del món. S'ha de continuar apostant per les línies que són estratègiques i comprometre'ns amb d'altres de noves, com l'IU-RESCAT que opta per ser un centre d'excel·lència en canvi climàtic, sostenibilitat i transició energètica. No podem obviar tampoc, en orientar la mirada cap al futur, com els nous paradigmes i la tecnologia actuals condicionen el model universitari, una mirada que ha de ser necessàriament plural i ens ha de fer repensar el model. Com ha dit ras i curt un dels nostres rectors, la URV ha de ser competent, democràtica, crítica, analítica, eficient, innovadora, inclusiva i transformadora de la societat.

És necessari conèixer regularment l'estat de salut de la Universitat, entenent per *estat de salut* en quin lloc hauríem de ser i en quin lloc ens trobem.

Més enllà de l'avaluació que en fa la memòria anual, cal prendre-li constantment el pols.

És per això que els integrants del Consell Social ens hem de sentir plenament responsables d'aquesta missió, preguntar-nos què esperem i què volem de la nostra universitat. Hem de reflexionar sobre el nostre paper, esdevenir agents efectius de transformació i detecció de noves oportunitats i aportar iniciatives des de la societat cap a la Universitat.

La regió que integra el Camp de Tarragona, les Terres de l'Ebre i el Baix Penedès està situada al capdamunt de les regions europees amb qui compartim classificació NUTS3 i cal tenir present que som pioners en la creació de les condicions per impulsar una veritable regió del coneixement. Tenint ara en compte el Pacte nacional per la societat del coneixement, que diu "[...] la política regional europea no parla de redistribució, sinó de fer emergir les capacitats internes distribuïdes", ens cal, doncs, connectar de nou aquests àmbits: els agents institucionals, la societat, el món empresarial, la Universitat i el Govern de Catalunya, sota els criteris exposats en l'esmentat Pacte nacional.

Vaig acabant. Són temps d'incerteses, dificultats i canvis molt ràpids, però darrere de tot això, que és com vivim el dia a dia, hi ha també grans oportunitats que s'han de fer realitat. Quan Catalunya no ha tingut dificultats? I malgrat tot, som on som. Les nostres universitats, joves la majoria, i entre elles la Rovira i Virgili, tenen grans reptes per davant. Créixer en recerca i en capacitat innovadora i, com dèiem, incrementar la transferència de talent i de coneixement, com a única manera de millorar la competitivitat del nostre país, ja que mai

com ara el talent havia estat una força productiva directa, ha de ser el nostre principal i indefugible propòsit. Per això, insisteixo, serà un gran honor contribuir a fer possibles aquests objectius, que ja van ser a la base del conveni Diputació – Universitat que va donar lloc al projecte Tarragona, Regió del Coneixement. Aquestes idees segueixen bullint a les institucions que les van estimular, però cal donar-hi un nou impuls d'acord amb els molts agents econòmics, socials i culturals que així ho demanen i amb el nou context actual europeu i mundial.

Ara, el nostre repte fonamental és ser útils a la societat, facilitar les coses, impulsar la creació de riquesa, escoltar les necessitats i fer costat a les persones. Despertar sentiments i articular voluntats, gestionar bé i ser permeables a les emocions de la ciutadania.

I acabo emprant el lema de la nostra universitat: "Lliures per a la saviesa, savis per a la llibertat" per desitjar que, entre totes i tots, aconseguim que les nostres decisions futures esdevinguin l'element essencial per a una transformació positiva, constant i harmònica de les nostres comarques, de Catalunya i del món.

Senyores i senyors, moltes gràcies per la seva atenció!